

หนองบัวลำภู เดิมเคยเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดอุดรธานี อยู่ห่างจากจังหวัดอุดรธานีประมาณ 46 กิโลเมตร (มีระยะทางห่างจากกรุงเทพฯ โดยเส้นทางรถยนต์ประมาณ 568 กิโลเมตร) ในอดีตหนองบัวลำภูเป็นเมืองโบราณที่ก่อตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า 900 ปี เดิมเป็นดินแดนที่ขึ้นต่อกรุงศรีสัตนาคณหุต มีชื่อว่า “เมืองหนองบัวลุ่มภู นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายในการกระจายอำนาจมาয়ส่งมอบภูมิภาค เพื่อประโยชน์ในด้านการปกครอง การให้บริการของรัฐ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน การส่งเสริมให้ท้องถิ่นเจริญยิ่งขึ้น ตลอดจนเพื่อความมั่นคงของชาติ ประกอบกับจังหวัดอุดรธานี มีอาณาเขตกว้างขวาง และมีพลเมืองมาก จึงเห็นสมควรแยกอำเภอต่างๆ บางอำเภอ ตั้งขึ้นเป็นจังหวัด โดยได้รับการสถาปนาให้เป็น “จังหวัดหนองบัวลำภู” อย่างเป็นทางการตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2536 เป็นต้นไป

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดหนองบัวลำภู ตั้งอยู่บนที่ราบสูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย อยู่ในเขตที่ราบลุ่มเชิงเขาภูพานคำ ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูงสลับกับแนวเขาด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือและป่าติดต่อกันตั้งแต่อำเภอสุวรรณคูหา ทอดยาวไปตามอำเภอเมืองหนองบัวลำภู จนถึงแนวเทือกเขาภูพานในเขตอำเภอนโนนสังทางด้านจังหวัดขอนแก่น พื้นที่ในบริเวณดังกล่าวจึงเป็นที่ราบสูงและค่อยๆ ลาดเอียงไปทางอำเภอนากลาง อำเภอศรีบุญเรือง ซึ่งเป็นที่ราบลุ่มเหมาะกับการทำนาโดยทั่วไป

อาณาเขตและการปกครอง

ทิศเหนือ	จดจังหวัดอุดรธานี
ทิศตะวันออก	จดจังหวัดอุดรธานี
ทิศตะวันตก	จดจังหวัดเลย
ทิศใต้	จดจังหวัดขอนแก่น

จังหวัดหนองบัวลำภูแบ่งการปกครองออกเป็น 5 อำเภอ คือ อำเภอเมืองหนองบัวลำภู อำเภอนโนนสัง อำเภอศรีบุญเรือง อำเภอนากลาง และอำเภอสุวรรณคูหา มีพื้นที่การปกครองทั้งสิ้น 3,859.086 ตารางกิโลเมตร

ทางรถยนต์ จากกรุงเทพฯ ไปตามทางหลวงหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) ถึงจังหวัดสระบุรี บริเวณกิโลเมตรที่ 107 แยกเข้าทางหลวงหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) ผ่านจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานี ถึงจังหวัดหนองบัวลำภู รวมระยะทาง 608 กิโลเมตร

ทางรถโดยสารประจำทาง มีทั้งรถโดยสารธรรมดาและรถปรับอากาศที่วิ่งระหว่างกรุงเทพฯ-หนองบัวลำภู ของบริษัท ชุมแพทัวร์ โทร. 272-5261 ออกจากสถานีขนส่งสายตะวันออก เชียงเหนือ ถนนกำแพงเพชร 2 ทุกวัน นอกจากนี้ยังมีรถโดยสารธรรมดาและปรับอากาศ ซึ่งเป็นรถโดยสารที่วิ่งระหว่างกรุงเทพฯ-อุดรธานี จากนั้นใช้รถโดยสารที่วิ่งระหว่างอุดรธานี-หนองบัวลำภู รายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อสอบถามได้ที่ โทร 936-2852-66

ทางรถไฟ การรถไฟแห่งประเทศไทย จัดขบวนรถด่วนและรถเร็ว ออกจากสถานีรถไฟกรุงเทพฯ (หัวลำโพง) ทุกวัน เป็นรถไฟที่วิ่งระหว่างกรุงเทพฯ-อุดรธานี จากนั้นใช้รถโดยสารประจำทางที่วิ่งระหว่างอุดรธานี-หนองบัวลำภู รายละเอียดเพิ่มเติมติดต่อสอบถามได้ที่ หน่วยบริการเดินทาง การรถไฟแห่งประเทศไทย โทร. 223-7010, 223-7020

ทางเครื่องบิน บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) จัดบริการเครื่องบินรับส่งผู้โดยสารระหว่างกรุงเทพฯ-อุดรธานี ทุกวัน สอบถามรายละเอียดได้ที่ บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ถนนหลานหลวง กรุงเทพฯ โทร. 280-0060, 628-2000 จังหวัดอุดรธานี โทร. (042) 243222 และ 246697 หรือที่สนามบิน โทร. (042) 246567 และ 246644

บริการขนส่งภายในจังหวัด มีรถสองแถวบริการวิ่งรอบๆ ตัวเมืองหนองบัวลำภู พร้อมทั้งรถเมล์ประจำทางวิ่งระหว่างตัวจังหวัดไปยังอำเภอต่างๆ ครอบคลุมอำเภอ

การเดินทางจากจังหวัดหนองบัวลำภูไปยังจังหวัดต่างๆ

หนองบัวลำภู-อุดรธานี รถออกเวลา 06.00 น. จนถึง 19.30 น. (รถโดยสารธรรมดา)

หนองบัวลำภู-เลย รถออกเวลา 06.00 น. จนถึง 19.30 น. (รถโดยสารธรรมดา)

หนองบัวลำภู-กรุงเทพฯ รถออกเวลา 19.30 น. (รถปรับอากาศ บริษัทซุมแพทัวร์ โทร. (042) 311051)

หนองบัวลำภู-เชียงใหม่ รถออกเวลา 08.20 น. , 17.45 น. (รถธรรมดา) และเวลา 21.20 น. รถปรับอากาศ มี 2 บริษัท คือ บริษัทหนองบัวลำภูเดินรถ โทร. (042) 311057, 311051 และบริษัทจักรพงษ์ทัวร์ โทร. (042) 221121, 247787
สถานที่ที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอเมือง

วัดถ้ำกลองเพล เป็นวัดป่าที่มีชื่อเสียงของจังหวัด ตั้งอยู่เชิงเขาภูพาน ห่างจากตัวเมืองตามทางหลวงหมายเลข 210 (หนองบัวลำภู-อุดรธานี) ไป 13 กิโลเมตร จากนั้นแยกขวาเข้าไปอีกประมาณ 2 กิโลเมตร เดิมสันนิษฐานว่าเป็นวัดเก่าแก่ที่สร้างขึ้นในสมัยขอมเข้ามาครอบครองแผ่นดินแห่งนี้ แต่ไม่มีหลักฐานว่าสร้างมาตั้งแต่ พ.ศ.ใด ต่อมาเป็นวัดร้าง ไม่มีพระภิกษุสามเณรจำพรรษา จนกระทั่งเมื่อ พ.ศ. 2501 พระอาจารย์หลวงปู่ขาว อนาลโย พระวิปัสสนากรรมฐานสายพระอาจารย์มั่น ภูริทัตตะเถระ ได้อาศัยวัดแห่งนี้เป็นที่วิปัสสนากรรมฐาน โดยใช้พื้นที่ที่เกิดจากหมูก่อนหินขนาดใหญ่ 3-4 ก้อน ที่มีหลืบและชะง่อนหิน ก่อเป็นหลังคาคอนกรีตเชื่อมถึงกัน ทำให้พื้นที่บริเวณนั้นกลายเป็นห้องโถงขนาดใหญ่ สามารถจุคนได้หลายร้อยคน เพื่อใช้เป็นที่บำเพ็ญสมณธรรมอยู่ที่นี่จนกระทั่งมรณภาพเมื่อปี พ.ศ. 2526 ภายในบริเวณวัดบรรยากาศร่มรื่น เงียบสงบ มีเนื้อที่กว้างขวาง ปกคลุมไปด้วยแมกไม้ป่าเขียว และสวนหินธรรมชาติรูปร่างประหลาดดูสวยงามกลาดเกลื่อนวัด มีถ้ำซึ่งภายในถ้ำมีกลองโบราณสองหน้า หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “กลองเพล” ภายในถ้ำมีรูปปั้นของหลวงปู่ขาวตามซอกหินภายในถ้ำมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่หลายองค์ ประกอบด้วย พระพุทธรูปปางสมาธิ พระพุทธรูปปางไสยาสน์

พระพุทธรูปปัญจนิมิตร ซึ่งเป็นพระพุทธรูปปางลีลาที่จำหลักลงในก้อนหิน และมีพระสังกัจจายน์องค์ใหญ่ประดิษฐานอยู่บริเวณด้านหน้าทางเข้าถ้ำกลองเพล จากวัดถ้ำกลองเพลไม่ไกลนักมีถนนลาดยาง ลัดเลาะไปตามแนวป่าและหมูก่อนหินรูปทรงแปลกๆ เป็นระยะทาง 2 กิโลเมตร ก็จะถึงอนุสรณ์สถานของหลวงปู่ขาวที่ประกอบด้วย

พิพิธภัณฑ์อัฐบริหารของหลวงปู่ขาว เป็นพิพิธภัณฑ์ที่สร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมเครื่องอัฐบริหารของหลวงปู่ขาวใช้เป็นที่ระลึกและสักการบูชาของศาสนิกชนทั่วไป

กุฏิเก่าของหลวงปู่ขาว เป็นเรือนไม้หลังเล็กๆ ตั้งอยู่กลางดงไม้บรรยากาศร่มรื่น ส่วนกุฏิใหม่สร้างเป็นเรือนทรงไทยทันสมัยหลังใหญ่

พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งหลวงปู่ขาว สร้างขึ้นในรูปทรงของก้อนหินเรียงกัน 3 ก้อน เพื่อให้เข้ากับภูมิประเทศของวัดถ้ำกลองเพล ซึ่งเต็มไปด้วยสวนหิน รอบๆ บริเวณตกแต่งด้วยไม้ดอกและสนามหญ้าสีเขียวชอุ่ม ภายในพิพิธภัณฑ์มีหุ่นขี้ผึ้งของหลวงปู่ประดิษฐานอยู่ในท่านั่ง ห้องข้างๆ ยังมีเครื่องอัฐบริหารของหลวงปู่ขาวตั้งแสดงไว้ด้วย

เจดีย์หลวงปู่ขาว เป็นเจดีย์ที่สร้างขึ้นเมื่อใช้บรรจุอัฐิหลวงปู่ขาวสร้างอยู่บนลานหินมีบันไดเป็นทางเดินขึ้นไปสู่องค์เจดีย์

มณฑปหลวงปู่ขาว เป็นมณฑปจัตุรมุขที่หลวงปู่ขาวสร้างไว้ครั้งยังมีชีวิตอยู่เพื่อใช้เป็นที่ประกอบพิธีสังฆกรรม รอบๆ บริเวณ เงียบสงบและร่มรื่น เจดีย์หลวงปู่ขาวและมณฑปหลวงปู่ขาว ตั้งอยู่บนเส้นทางเดียวกันกับเส้นทางที่ไปวัดถ้ำกลองเพล แต่จะถึงก่อนวัดถ้ำกลองเพล โดยมีทางแยกทางซ้ายมือเข้าไปประมาณ 300 เมตร

ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์เมื่อครั้งสมเด็จพระนเรศวรมหาราชเสด็จยกกองทัพมาที่ตำบลหนองบัวลำภูเมื่อ พ.ศ. 2117 เพื่อไปช่วยพระเจ้ากรุงหงสาวดี ที่กรุงศรีสัตนาคณหุต (เมืองเวียงจันทน์) เนื่องจากขณะนั้นไทยเป็นเมืองขึ้นของกรุงหงสาวดี แต่สมเด็จพระนเรศวรทรงพระประชวรด้วยโรคไข้ทรพิษเสียก่อนพระเจ้ากรุงหงสาวดีจึงให้ยกทัพกลับกรุงศรีอยุธยา สถานที่ดังกล่าวตั้งอยู่ในบริเวณสวนสาธารณะริมหนองบัว หน้าที่ว่าการอำเภอเมืองหนองบัวลำภู ในวันที่ 25 มกราคม ของทุกปี ทางจังหวัดจะจัดให้มีงานเฉลิมฉลองและมีพิธีถวายสักการะบวงสรวงดวงวิญญาณของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

วนอุทยานน้ำตกเต่าไต่ ตั้งอยู่ริมถนนหนองบัวลำภู-อุดรธานี ทางหลวงหมายเลข 210 จากตัวเมืองไปทางจังหวัดอุดรธานี ประมาณ 3 กิโลเมตร เป็นสถานที่พักผ่อนที่ร่มรื่นด้วยป่าไม้นานาพันธุ์และชายหาดรูปต่างๆ บริเวณใกล้เคียงมีศาลเจ้า “ปู่หลุบ” ซึ่งเป็นที่เคารพและศรัทธาของชาวหนองบัวลำภู และผู้ที่เดินทางผ่านมา ด้วยความเชื่อที่ว่ารถทุกคันที่ผ่านศาลเจ้าปู่หลุบควรจะมีเบาะและผู้คนที่นั่งบนรถจะยกมือไหว้ศาลเจ้าปู่หลุบเพื่อเป็นการแสดงความเคารพและเพื่อความปลอดภัยในการเดินทาง

ศาลหลักเมืองพระวอ พระตา อยู่ห่างจากถนนสาย 210 หนองบัวลำภู-อุดรธานี ประมาณ 100 เมตร ศาลนี้สร้างขึ้นเพื่อให้ชาวหนองบัวลำภูได้เคารพสักการะพระผู้สร้างเมือง ซึ่งหมายถึง พระวอ และพระตา อันเป็นการแสดงออกถึงความกตัญญูตเวทิตา ศาลหลักเมืองได้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2518 สร้างเสร็จและประกอบพิธีเปิดเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2519

ศูนย์หัตถกรรมปั้นหม้อบ้านไค้จวรรค์ ห่างจากตัวจังหวัดหนองบัวลำภูไปทางจังหวัดอุดรธานีประมาณ 17 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 210 เป็นหมู่บ้านที่ผลิตเครื่องปั้นดินเผา เป็นเครื่องใช้เครื่องประดับทั้งหมู่บ้าน โดยชาวบ้านที่อพยพมาจากบ้านวังถั่ว อำเภอโนนสูง จังหวัดขอนแก่น ด้วยกรรมวิธีการผลิตเป็น ศิลปหัตถกรรมแบบดั้งเดิม

ศูนย์พัฒนาอาชีพวัดสว่างศิลา ตั้งอยู่ที่บ้านนาล้อม ตำบลหัวนา ระยะทางห่างจากตัวเมืองหนองบัวลำภู ตามทางหลวงหมายเลข 228 สายหนองบัวลำภู-ศรีบุญเรือง ประมาณ 19 กิโลเมตร ก่อตั้งโดยแม่ชีทองเพชร ชันติกมล ซึ่งเป็นคนท้องถิ่นบ้านนาล้อม ศูนย์พัฒนาอาชีพวัดสว่างศิลาจัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยแก้ปัญหาการอพยพแรงงานของคนหนุ่มสาวที่เข้ามาทำงานในเมืองหลวงหรือต่างถิ่น โดยรวบรวมกลุ่มผู้สนใจในอาชีพต่างๆ เข้ามาฝึกอบรมที่ศูนย์ฯ แห่งนี้ ซึ่งมีหลายอาชีพ เช่น งานศิลปประดิษฐ์ กรอบรูป วิทยาศาสตร์ ผลิตภัณฑจากกระดาษสา ซ่อมเครื่องยนต์ขนาดเล็ก ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า ผลิตภัณฑออลูมิเนียม งานตัดเย็บเสื้อผ้า เป็นต้น ที่ศูนย์ฯ แห่งนี้มีกฎระเบียบที่เคร่งครัด ผู้เข้ารับการศึกษาทุกคนต้องตอบายมุขทุกชนิด การสอนเน้นวิชาชีพเป็นหลักแล้วสอดแทรกจริยธรรมผสมผสานเข้าไป ศูนย์ฯ จะมีสวัสดิการเป็นอย่างดี เช่น มีที่พักและอาหารให้รับประทาน เมื่อเลิกปฏิบัติงานประจำวันต้องสวดมนต์ไหว้พระและศึกษาธรรมพื้นฐานทุกวัน นอกจากนี้จะเป็นศูนย์พัฒนาอาชีพแล้ว ทางศูนย์ฯ ยังจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่เป็นฝีมือของสมาชิก

การเดินทางไปศูนย์พัฒนาอาชีพวัดสว่างศิลานั้น จากสถานีขนส่งจังหวัดอุดรธานี จะมีรถประจำทางอุดรธานี-ชุมแพ สาย 532

ออกทุกครึ่งชั่วโมง ไปลงที่หน้าศูนย์พัฒนาอาชีพวัดสว่างศิลา กิโลเมตรที่ 19 ระหว่างหนองบัวลำภู และอำเภอศรีบุญเรือง

หนองบัว เป็นหนองน้ำขนาดใหญ่ ตั้งอยู่บริเวณหน้าว่าการอำเภอหนองบัวลำภู มีน้ำขังตลอดปี เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในยามเย็นของชาวหนองบัวลำภู ด้านหลังของหนองบัวจะมองเห็นแนวเขาภูพานคำทอดยาวดูสวยงาม

สถานที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอโนนสูง

โนนวัดป่า เป็นโบราณสถานเก่าแก่ ตั้งอยู่ที่ตำบลโนนสูง ห่างจากจังหวัดหนองบัวลำภูตามทางหลวงหมายเลข 2146 สายหนองบัวลำภู-อำเภอโนนสูง ประมาณ 20 กิโลเมตร ที่โนนวัดป่านี้สันนิษฐานว่าเคยเป็นวัดเก่า ทั้งนี้เนื่องจากขุดพบพระพุทธรูปปางนาคปรกทำด้วยศิลา และมีร่องรอยโบราณสถานโบราณวัตถุอยู่รอบบริเวณนั้น ตามหลักฐานทางโบราณคดีสันนิษฐานได้ว่าเป็นโบราณสถานและโบราณวัตถุศิลปะขอมสมัยเรืองอำนาจ

อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ อุทยานแห่งชาติภูเก้า ภูพานคำ จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2528 ครอบคลุมพื้นที่ 322 ตารางกิโลเมตร โดยมีที่ทำการอุทยานฯ อยู่ที่ริมทะเลสาบเหนือเขื่อนอุบลรัตน์ เขิงเขาภูพานคำ เขตอำเภอโนนสูง มีจุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจ 2 แห่ง คือ ภูพานคำและภูเก้า

ภูพานคำ เป็นเทือกเขาทอดยาวจากเหนือสู่ใต้ จากอำเภอเมืองหนองบัวลำภูจนถึงเขื่อนอุบลรัตน์ เป็นเทือกเขาที่แบ่งเขตจังหวัดหนองบัวลำภูและจังหวัดขอนแก่น ภูพานคำเป็นทิวเขาด้านตะวันออกของกลุ่มน้ำพอง และเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาภูพาน ตอนบนมีทัศนียภาพที่สวยงามของทะเลสาบเหนือเขื่อนอุบลรัตน์ ซึ่งนักท่องเที่ยวมักจะพักผ่อนโดยเดินเท้า หรือที่บ้านพักของอุทยานฯ หรือที่ศาลาพักผ่อนของกรมประชาสัมพันธ์ บริเวณทะเลสาบท้ายเขื่อนอุบลรัตน์ ที่ภูพานคำนี้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาและเป็นแหล่งตกปลาที่มีชื่อเสียงของจังหวัดด้วย

ภูเก้า ประกอบด้วยภูเขา 9 ลูก คือ ภูผาง ภูซุ่มปูน ภูหัน ภูเมย ภูค้อหม้อ ภูซัน ภูเพราะ ภูลวก และภูวัด ภูทั้ง 9 ลูกนี้มีความลับซับซ้อนมาก มีป่าไม้และสัตว์ป่านานาชนิด มีถ้ำ มีน้ำตก ลานหินลาดมากมาย มีหินลักษณะแปลกๆ คล้ายปราสาท ถ้ำพลาไฮมีภาพเขียนรูปฝ่ามือและภาพแกะสลักของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ มีศาลาบนยอดหินที่เรียกว่า หอสุวรรณค์ ไร่ชมวิว นอกจากนี้ยังมีวัดพระพุทธรูปภูเก้า ซึ่งมีรอยเท้าคนและสุนัขขนาดใหญ่ สลักบนหินอันเกี่ยวโยงกับนิทานพื้นบ้านเรื่อง “พระสุพรหมวิโมชา กับหมาเก้าหาง” ภายในวัดพระพุทธรูปภูเก้ายังมีถ้ำมัม และถ้ำอาจารย์สิม ซึ่งภายในถ้ำมีภาพเขียนสีและภาพสลักตาม

ผนังถ้ำสมัยก่อนประวัติศาสตร์

การเดินทางไปยังอุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ สามารถเดินทางไปได้ 2 ทาง คือ

เส้นทางที่ 1 ตามเส้นทางสายขอนแก่น-เขื่อนอุบลรัตน์ จากตัวเมืองขอนแก่นถึงตลาดอำเภออุบลรัตน์ ระยะทางประมาณ 50 กิโลเมตร ต่อด้วยรถยนต์โดยสารประจำทางสายเขื่อนอุบลรัตน์-โนนสัง ระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร ถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ

เส้นทางที่ 2 จากตัวเมืองตามทางหลวงหมายเลข 2146 สายหนองบัวลำภู-โนนสัง ระยะทางประมาณ 40 กิโลเมตร ถึงสามแยกบ้านโสกจาน จากนั้นเลี้ยวซ้ายเข้าสู่เส้นทางสายบ้านโสกจาน-เขื่อนอุบลรัตน์ ระยะทางประมาณ 14 กิโลเมตร ถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ

สถานที่พักติดต่อได้ที่อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ สำนักงานป่าไม้จังหวัดขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โทร. (043) 237971 หรือสอบถามรายละเอียดได้ที่ กองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ กรุงเทพฯ โทร.579-7223, 579-5734

แหล่งโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์บ้านกุดคอกเมย และบ้านกุดกววงสร้อย เป็นแหล่งที่ขุดค้นพบสิ่งของเครื่องใช้ โบราณวัตถุและศิลปะวัตถุ ลักษณะของภาชนะเครื่องปั้นดินเผาคล้ายกับวัฒนธรรมบ้านเชียง แหล่งโบราณคดีบ้านกุดคอกเมย ตั้งอยู่ที่ตำบลกุดคู บริเวณเชิงเขาภูพานด้านทิศตะวันตก ส่วนแหล่งโบราณคดีบ้านกุดกววงสร้อย ตั้งอยู่เชิงเขาภูเก้าด้านทิศตะวันออก โบราณวัตถุประเภทต่างๆ ที่ชาวบ้านขุดพบเป็นจำนวนมากที่แหล่งโบราณคดีทั้งสองแห่งนี้ได้แก่ โครงกระดูกคน ภาชนะดินเผา กำไลสำริด กำไลหิน แม่พิมพ์ทำจากหินทรายสำหรับใช้หล่อหัวขวานสำริด เครื่องมือเหล็ก ลูกบิดแก้ว เป็นต้น

จากหลักฐานทางโบราณคดีพบว่า แหล่งโบราณคดีทั้งสองแห่งนี้มีวัฒนธรรมที่มีลักษณะเหมือนกันหรืออยู่ในยุคสมัยเดียวกัน การเดินทางไปยังแหล่งโบราณคดีทั้ง 2 แห่ง

แหล่งโบราณคดีบ้านกุดคอกเมย ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 2146 สายหนองบัวลำภู-โนนสัง ระยะทางประมาณ 36 กิโลเมตร ถึงบ้านหนองแวงแล้วเลี้ยวซ้ายเข้าไปอีกประมาณ 5 กิโลเมตร

แหล่งโบราณคดีบ้านกุดกววงสร้อย ใช้เส้นทางเดินทางเดียวกันกับทางไปแหล่งโบราณคดีบ้านกุดคอกเมย ถึงบ้านหนองแวงแล้วเลี้ยวขวาเข้าไปอีกประมาณ 7 กิโลเมตร

สถานที่น่าสนใจในเขตอำเภอนากลาง

ถ้ำเอราวัณ เป็นถ้ำขนาดใหญ่มีบันไดเรียงคดโค้งไปมา จากเชิงเขาเบื้องล่างขึ้นสู่ปากถ้ำกว่า 600 ขั้น มีพระพุทธรูปขนาดใหญ่อยู่บริเวณปากถ้ำ มองเห็นได้เด่นชัดจากระยะไกล ภายในถ้ำเป็นห้องโถงขนาดใหญ่ ที่เป็นสถานที่แห่งตำนานนิยายพื้นบ้านเรื่อง “นางผมหอม” มีหินงอกหินย้อยสวยงาม ถ้ำเอราวัณตั้งอยู่บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 13 ตามทางหลวงหมายเลข 210 สายหนองบัวลำภูเลย ประมาณ 45 กิโลเมตร มีทางแยกขวามือเข้าไปอีก 2 กิโลเมตร สถานที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอสวรรคุดหา

ถ้ำสุวรรณคูหา ตั้งอยู่ที่วัดถ้ำสุวรรณคูหา บ้านคูหาพัฒนา หมู่ที่ 7 ตำบลนาดี ภายในถ้ำมีโบราณวัตถุ และรูปพระเจ้าไชยเชษฐา แห่งเมืองเวียงจันทน์ประดิษฐานอยู่ภายในถ้ำ การเดินทางใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 210 สายหนองบัวลำภู-วังสะพุง แล้วแยกขวาไปตามเส้นทางหลวงหมายเลข 2097 ถึงอำเภอสุวรรณคูหา จากนั้นใช้ถนนพระไชยเชษฐาไปประมาณ 1 กิโลเมตร ถึงโรงเรียนบ้านดงยางนาตาแหลว แล้วเลี้ยวขวาเข้าไปอีกประมาณ 4 กิโลเมตร

แหล่งโบราณคดีภูผา ตั้งอยู่ทางเหนือของบ้านนาเจริญ ตำบลดงมะไฟ เป็นภูเขาหินปูนที่แยกตัวออกมาจากเทือกเขาภูพาน มีภาพเขียนสีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ปรากฏตามผนังถ้ำเป็นจำนวนหลายส่วน ส่วนแรกบริเวณ “ถ้ำล่าง” พบกลุ่มภาพเขียนสีแดงบนผนังถ้ำผิวเรียบยาวประมาณ 5 เมตร ประกอบด้วยลวดลายเรขาคณิต ภาพสัตว์ ภาพฝ่ามือ ส่วนที่สองคือ “ถ้ำบน” พบภาพเขียนสีแดงกระจายอยู่เป็นกลุ่มๆ ที่เห็นชัดเจนเป็นภาพสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ภาพคนภาพสัตว์เลื้อยคลาน ภาพโครงร่างสัตว์

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ขนาดใหญ่ นอกจากนั้นบริเวณถ้ำผายา ยังมีสำนักสงฆ์อันเป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้านตั้งอยู่ด้วย สันนิษฐานว่าภาพเขียนถ้ำผายามีอายุระหว่าง 2,000-3,000 ปี ใกล้เคียงกับอายุของภาพเขียนที่ค้นพบที่อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี ลักษณะภาพเขียนคล้ายคลึงกับที่พบที่ผาละลาย มณฑลทกวางสี ประเทศจีน

การเดินทางไปแหล่งโบราณคดีถ้ำผายา จากตัวเมืองใช้ทางหลวงหมายเลข 210 สายหนองบัวลำภู-วังสะพุง จากนั้นแยกขวาเข้าสู่เส้นทางหลวงหมายเลข 2097 ถึงอำเภอสุวรรณคูหา แล้วใช้รถโดยสารประจำทางท้องถิ่นสายอำเภอสุวรรณคูหา บ้านนาเจริญ

บริการทัวร์/รถเช่า รหัสทางไกล (042)

หนองบัวลำภูทัวร์ ถนนราษฎร์บัวขาว 311008, 311769

สำนักงานจังหวัดสกลนคร โทร. (042) 711763

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 4

184/1 ถ.สุนทรวิจิตร ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครพนม 48000

โทร. (042) 513-490-1 โทรสาร (042) 513-492

พื้นที่ความรับผิดชอบ : นครพนม สกลนคร มุกดาหาร

